

ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ І ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Лагодіна Ю.А.,

здобувач вищої освіти академічної групи Б 3/1

Миколаївський національний аграрний університет

Істотне значення у ході господарської діяльності кожного підприємства представляє бухгалтерський облік, головне завдання якого за допомогою конфігурацій економічної звітності забезпечувати користувачів інформацією для прийняття об'єктивних та достовірних рішень, а також неупередженими даними про економічний стан, підсумки роботи та переміщення грошових коштів підприємства. Відповідно до цього, правильне та повноцінне ведення бухгалтерського обліку вважається однією з найбільш відповідальних стадій формування підприємства та його результативної співпраці. Значущим елементом ведення бухгалтерського обліку в підприємствах є формування та розвиток їх облікової політики.

Дискусійні питання щодо формування облікової політики сільськогосподарських підприємств у своїх наукових працях вивчали такі вчені, як: Ф. Ф. Бутинець, М. Т. Білуха, М. В. Кужельний, В. А. Кулик, О. І. Лугова, В. Б. Моссаковський, Н. В. Потриваєва та інші. Ними сконцентровано увагу на проблемах дослідження і введенні у виробничу діяльність суб'єктів господарювання облікової політики відповідно до міжнародних та національних положень фінансової звітності. Проте вчені не у всіх питаннях дійшли до спільного судження, численні проблеми так і залишилися не вирішеними остаточно.

Метою даного дослідження є вивчення ключових аспектів розвитку облікової політики сільськогосподарських підприємств, а також виявлення шляхів її покращення шляхом розкриття подібностей і відмінностей у ключових її елементах за міжнародними та національними положеннями бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

В Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» зазначено, що облікова політика – це сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності [1]. Від успішно згенерованої облікової політики в значній мірі залежить результативність організації господарською діяльністю підприємства та політика його формування. Облікова стратегія встановлює ідеологію економіки підприємства, сприяє збільшенню аналітичних функцій в організації підприємства, дає можливість вчасно реагувати на зміни, що відбуваються на виробництві, результативно застосувати виробничу систему до зміни зовнішнього середовища.

Під час запровадження облікової політики необхідно мати на увазі, що Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» враховано, що підприємство самостійно: встановлює разом з власником або уповноваженим ним органом (офіційною особою) у відповідності з установчими документами облікову політику організації [1]. Але законодавством ніяк не узгоджена стандартна форма установчого документа про облікову політику, разом з цим відсутні вимоги до його оформлення та змісту. В установчому документі про облікову політику наведені засади, способи та процедури, що застосовуються підприємством з метою ведення бухгалтерського обліку, формування та подання фінансового звіту. Твердження даного Наказу є неминучі у виконанні для абсолютно всіх облікових співробітників. У взаємозв'язку з процвітаням інтернаціонального партнерства, формуванням в Україні нових підприємств разом із залученням зарубіжних вкладень та виходом наявних компаній на міжнародні ринки, з'являється потреба у подальшій перебудові національної системи бухгалтерського обліку.

Формування та об'єднання фінансових процесів спонукала необхідність у порівнянні фінансової звітності та узгодженості масової інформації на інтернаціональному рівні [2]. Одним із шляхів узгодженості є помірне введення Міжнародних стандартів фінансової звітності (далі – МСФЗ) до облікової практики певних груп суб'єктів господарювання. Розпорядженням Кабінету Міністрів України встановлено перелік видів господарської діяльності, який виконується підприємствами та які зобов'язані складати фінансову звітність та консолідовану фінансову звітність за міжнародними стандартами [1]. Одним із стадій перебудови фінансового звіту даних підприємств на міжнародні стандарти вважається створення облікової політики та Плану рахунків згідно з МСФЗ, узгодження їх з указом підприємства, але крім того дослідження відповідності стандартів облікової політики, створених відповідно до вимог державних П(С)БО – умовам МСФЗ.

Беручи до уваги те, що наша практична діяльність не має значних напрацювань та досягнень у даній галузі, ми вважаємо, що безпосередньо у питанні розвитку облікової політики підприємства раціонально запозичити іноземний досвід, беручи до уваги характерні риси національної економіки. Вагомий досвід країн зі сформованими потужними економіками свідчить про те, то що майстерно сформована облікова політика відповідно є значущим

елементом єдиної системи управління господарською роботою підприємств. Є ряд варіантів стандартизації та уніфікації державних облікових механізмів, головними з яких є:

- використання МСФЗ паралельно з державними стандартами;
- розвиток національних стандартів бухгалтерського обліку на базі принципів МСФЗ;
- розвиток національних стандартів бухгалтерського обліку незалежно від МСФЗ.

Регулювання розвитку облікової політики в іноземній практиці виконується Міжнародним стандартом бухгалтерського обліку (МСБО) 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» [4]. Міжнародні положення надають підприємствам можливість права вибору: дані, які включає в себе облікова політика, дозволяється розкривати або в самих примітках до фінансового звіту, або у складі її окремого елемента. Дослідження облікової політики підприємства, згідно з МСФЗ, зобов'язані виконувати співробітники бухгалтерського апарату, а її узгодженням займається адміністрація підприємства. МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності» звертає увагу на виявлення у примітках абсолютно всіх основних нюансів облікової політики [4]. Обов'язково повинні бути помічені основи, яким слідує підприємство, та способи.

З метою відповідності сформованої облікової політики підприємства вимогам МСФЗ [4], слід розробляти її з урахуванням таких елементів МСБО, як безперервність роботи, сталість положень бухгалтерського обліку, відкритість, конфіденційність, суттєвість, консолідація тощо.

Отже, облікова політика підприємства визначає організацію здійснення бухгалтерського обліку, встановлює засади, способи застосування нею з метою формування та подання фінансової звітності. Урівноваженість українського та міжнародного законодавства, що регулює тенденції розвитку облікової політики та обліку сучасного досвіду іноземних держав у цій галузі, узгодженість умов НП(С)БО тощо надасть можливість збільшити достовірність звітних даних та зробити її більш потрібною задля прийняття ефективних адміністративних висновків.

Література:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»: Закон України №996-XIV від 16.07.1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
2. Потриваєва Н. В. Інтегрована звітність: сутність, передумови та тенденції розвитку / Потриваєва Н. В., Лугова О.І., Волхонська А.А., Кириленко А.В. *Modern Economics*. Миколаїв. 2019. Випуск 18. С. 145-151.
3. Міжнародні стандарти фінансової звітності. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_010#Text

***Науковий керівник – Потриваєва Н.В.
д-р екон. наук, професор кафедри обліку і оподаткування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв***